

Zi-mi un aforism și-ți spun cine ești

Aforismele sunt un material prețios de studio pentru psiholog.

De ce suferița te predispune, mai mult, te îndeamnă la meditație? Dificilă întrebare! Un posibil răspuns am putea găsi în **Dicționarul suferiței - citate, aforisme** semnat de Ionuț Caragea, Ed. Fides, Iași, 2008. Titlul da antologiei o adiere de filosofie existențială.

Multe din aforisme se caracterizează prin maximă concentrare și metafore deosebite care dau propozițiilor o puternică expresivitate și o împinge spre zona memoriei: “Prin gând îmi trece un copil crescut la periferia memoriei”; “Amintirile miros a fin cosit”. Cele mai multe din propoziții îndeplinesc canoanele aforismului: “Eu sunt crucea mormîntului meu”; Lumînarea îmi rămîne cel mai fidel cititor.”

Moartea e o enigmă pentru dezlegarea ei curgînd multă cerneală fără finalitate. În această temă se înscriu unele din cugetările și aforismele cele mai bune din cartea lui Ionuț Caragea. Ca valoare li se alătură cele din ciclul *Poezi și...* Din cele despre iubire am reținut: “Iubirea dăunează grav sănătății”; “Să facem dragoste în rime îmbrățișate, încrucișate, pînă cînd toate nopțile vor deveni albe” Sunt de băgat în seamă și aforismele din ciclul: “Dumnezeu, Iisus. Îngeri”. Ciclul are o tentă de meditație existențială cu fine trimiteri spre realitățile de azi. Cred că ocolirea mărturisirii credinței, cale bătută și răsbatută, roade bune a dat.

Volumul conține și cîteva minusuri. Frumusețea și semantica aforismelor sunt afectate de discursivitate. Un exemplu: “Sîntem toți praf în ochii iubirii covîrșitoare numită demență”. Ideea este de reținut, dar scoasă bin contextual poeziei din care face parte devine discursivă. În astfel de cazuri(citatele extrase pe post de cugetare) textul ar trebui puțin lucrat. În acest sens mi-am permis un exercițiu de verificare: “Sîntem microbii existenței la scară miniaturală”(Ionuț Caragea)/ Sîntem microbe ai existenței; “Sîntem suflete pierdute ca florile-n oceanul de furtună”(Ionuț Caragea)/ Sîntem flori în furtună.

Cuvîntul “veșnicie” încapsulează în el sensuri grave filosofice, religioase, morale. Prin urmare în aforismul: Veșnicia este o afacere cu fîntîni în care se spală banii murdari”, n –ar fi mai potrivită forma negativă a verbului: “Veșnicia nu este”. Discursivitatea face ca încărcătura semantică și și frumusețea unor sintagme să se dilueze pînă la pierdere. În următorul exemplu de acest neazuns suferă nucleul cugetării: “ clone născute din același cuvînt” –“Sîntem șase milioane de clone născute din același cuvînt purtînd același război de menținere a propriei identități.” Propozițiile extrase și date drept aforisme au un rol și un înțeles în contextual original. Noul statut impune în unele cazuri o mică șlefuită sintactică, în primul rînd. Astfel, “Destinul mă trage ca un cîine de lesa lui invizibilă”, ar putea deveni conform observației de mai sus: Omul—ființă în lesa destinului.”

Și o ultimă observație, poate cea mai subiectivă. Oare era nevoie de gruparea tematică? Nu era mai cu folos succesiunea alatorie și numerotarea care ar fi ușurat trimiterea la text pentru evitarea abuzului de citate în cazul unui comentariu? Identificarea temei meditației e traba cititorului și a cronicarului!

Plusurile în ceea ce privește construcția și expresia sunt mult mai multe și cu putere de convingere. Le amintesc: simetria și paralelismul, jocul de cuvinte, rime interioare, frînturi de versuri, definiții metaforice, metafore(în special verbale).